

ПИТАЊА КЊИЖЕВНОСТИ У ДОБА ТРАНС- И ПОСТ-ХУМАНИЗМА

Научни скуп *Питања књижевности у доба транс- и пост-хуманизма* одржан је од 4. до 6. маја 2022. у организацији Института за књижевност и уметност у Београду, у просторијама Доситејеве задужбине у Београду. Скуп је одржан у хибридном формату, личним присуством учесника и укључивањем преко ЗУМ платформе. Уредници скупа су били Бојан Јовић, Марко Теодорски и Тијана Тропин.

Излагања на скупу била су подељена у тринаест тематских секција: „Транс-пост-хуманизам – историја, етика, премисе“, „Више (и мање) но људски“, „На границама постхуманизма“, „Екокритика и крај антропоцена“, „Биополитике и некрополитике“, „Утопија и дистопија“, „Трансхуманост и магија, езотерија, окултизам“, „Постхуманизам средњег века: чуда и чудовишта“, „Трансхуманистички аспекти хорор жанра“, „Постхуманистичке теме у књижевности за децу и младе“, „Поезија и постхумано“, „Текст/књижевност, дигитални наративи и постхумано стање“ и „Мултимедијалне уметности и савремене уметничке праксе“. Као што се већ из тога види, учесници скупа су својим излагањима покрили изузетно широк распон тема.

Скуп у целини био је посвећен разматрању утицаја који на садржину и облик књижевности, али и других савремених уметничких пракси и дигиталних наратива, има идеја да је *homo sapiens* само пролазна фаза у развоју људског бића. Према њој, човек и човечанство ће се у потпуности остварити кроз проширивање или побољшавање сопствених могућности, односно кроз њихову корениту промену. Превазилазећи самог себе, човек може остати човек (више-но-људско) или се, пак, претворити у нешто сасвим друго (више-не-људско).

У складу с тим различитим правцима могућег развоја треба схватити и напоредну употребу израза трансхуманизам и постхуманизам. Трансхуманизам се често одређује као тежња да човек превазиђе биолошка ограничења, пре свега применом научних и технолошких достигнућа; улога неопанизма, магије, вештичарења и шаманизма у трансхуманистичким настојањима припада другом скупу традиција превазилажења људског, утемељеном пре свега у подсвесном, еротском и начелно не-рационалном. Са своје стране, постхуманизам представља критику хуманизма заснова-

ног на антропоцентричности: он оличава тежњу за ослобођењем од ограничења утврђених хуманистичких парадигми кроз проблематизовање претпоставки о универзализму и изузетности онога што чини човечност/човечанство јединственим и коренито различитим од свих других облика живота.

Очекује се да ће зборник с радовима учесника насталим на основу излагања бити објављен у току 2023. године.